

Kulturutskottets betänkande 2024/25:KrU8

Civila samhället, trossamfund och folkbildning

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående beredning. Motionsyrkandena handlar bl.a. om stöd till civilsamhället, trossamfund och folkhögskolor, utvärdering av demokrativillkoren, en central databas över statsbidrag till civilsamhället, ett nationellt företrädarregister för föreningar och sammanslagning av myndigheter.

I betänkandet finns tolv reservationer (S, SD, C, MP) och sju särskilda yttranden (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Cirka 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

 Ärendet och dess beredning.....5

Utskottets överväganden.....6

 Stöd till civilsamhället.....6

 Utvärdering av demokrativillkoren9

 Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central
databas.....10

 Ett nationellt företrädarregister.....12

 Sammanslagning av myndigheter.....14

 Statligt stöd till trossamfund.....15

 Folkbildningsrådets roll att fördela medel.....16

 Statligt stöd till folkhögskolor18

 Särskilt utbildningsstöd19

 Folkbildningsutredningen.....20

 Stärka folkbildningen21

 Motioner som bereds förenklat.....22

Reservationer23

 1. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (SD)23

 2. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (C).....24

 3. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (MP).....24

 4. Utvärdering av demokrativillkoren, punkt 2 (S).....25

 5. Utvärdering av demokrativillkoren, punkt 2 (SD).....26

 6. Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central
databas, punkt 3 (S)26

 7. Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central
databas, punkt 3 (SD)27

 8. Ett nationellt företrädarregister, punkt 4 (SD)28

 9. Sammanslagning av myndigheter, punkt 5 (S).....29

 10. Statligt stöd till trossamfund, punkt 6 (SD)30

 11. Statligt stöd till folkhögskolor, punkt 8 (SD).....30

 12. Folkbildningsutredningen, punkt 10 (MP).....31

Särskilda yttranden33

 1. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (S)33

 2. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (SD)33

 3. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (C).....33

 4. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (MP).....33

 5. Särskilt yttrande (S)34

 6. Särskilt yttrande (V)35

 7. Särskilt yttrande (MP)36

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....38

Bilaga 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Stöd till civilsamhället

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:207 av Josef Fransson (SD) yrkande 2,
 2024/25:377 av Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD),
 2024/25:421 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,
 2024/25:962 av Nima Gholam Ali Pour (SD),
 2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9,
 2024/25:1946 av Margareta Cederfelt (M),
 2024/25:2643 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 32 och
 2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 48.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

Reservation 3 (MP)

2. Utvärdering av demokrativillkoren

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 53.

Reservation 4 (S)

Reservation 5 (SD)

3. Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central databas

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 11 och
 2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 64.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (SD)

4. Ett nationellt företrädarregister

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13,
 2024/25:2213 av Fredrik Lundh Sammeli (S) och
 2024/25:3174 av Bo Broman (SD).

Reservation 8 (SD)

5. Sammanslagning av myndigheter

Riksdagen avslår motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 51.

Reservation 9 (S)

6. Statligt stöd till trossamfund

Riksdagen avslår motion

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 26.

*Reservation 10 (SD)***7. Folkbildningsrådets roll att fördela medel**

Riksdagen avslår motion

2024/25:1709 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) yrkande 3.

8. Statligt stöd till folkhögskolor

Riksdagen avslår motion

2024/25:1343 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

*Reservation 11 (SD)***9. Särskilt utbildningsstöd**

Riksdagen avslår motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 76.

10. Folkbildningsutredningen

Riksdagen avslår motion

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 49.

*Reservation 12 (MP)***11. Stärka folkbildningen**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:127 av Tomas Eneroth (S) och

2024/25:1901 av Anders Ådahl (C).

12. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 10 april 2025

På kulturutskottets vägnar

Mats Berglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Berglund (MP), Malin Danielsson (L), Alexander Christiansson (SD), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Jonas Andersson (SD), Emma Ahlström Köster (M), Magnus Manhammar (S), Runar Filper (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Catarina Deremar (C), Anna-Lena Hedberg (SD) och Louise Thunström (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet ca 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25. Motionsyrkandena handlar om civilsamhället, trossamfund och folkbildning och tar bl.a. upp frågor om stöd, en central databas över statsbidrag till civilsamhället, ett nationellt företrädarregister för föreningar, sammanslagning av myndigheter och Folkbildningsutredningen. Av dessa yrkanden behandlas ca 50 i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Förslagen i motionerna finns i bilaga 1. En förteckning över de motionsförslag som bereds förenklat finns även i bilaga 2.

Information har i november 2024 lämnats till utskottet av representanter för Folkbildningsrådet.

Utskottets överväganden

Stöd till civilsamhället

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om stöd till civilsamhället med hänvisning bl.a. till de nya demokrativillkoren och de förstärkningar som MUCF och Brå har fått.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (C) och 3 (MP).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1415 yrkande 9 att regeringen bör komma med förslag som säkerställer att statligt stöd inte ska kunna lämnas till organisationer med en agenda som kretsar kring vitt privilegium, vit skörhet och motsvarande idéer. Josef Fransson (SD) anser i motion 2024/25:207 yrkande 2 att man bör ta fram en policy om att ideella eller ekonomiska föreningar som helt eller delvis sysslar med politisk opinionsbildning inte kan få statsstöd. Markus Wiechel (SD) framhåller i motion 2024/25:421 yrkande 6 vikten av att förhindra att det ges stöd till föreningar, religiösa samfund eller organisationer som sanktionerar våld och förtryck i hederns namn. Nima Gholam Ali Pour (SD) anser i motion 2024/25:962 att man bör överväga att utreda ett förbud mot allmän finansiering av etniska föreningar. Motionären påtalar att även om regeringen har avvecklat vissa medel till etniska organisationer fortsätter regioner, kommuner och myndigheter att stödja sådana föreningar med skattemedel.

Leila Ali Elmi m.fl. (MP) framhåller i kommittémotion 2024/25:2643 yrkande 32 att civilsamhället är en viktig aktör i arbetet mot rasism. Genom att stärka civilsamhällets resurser och stöd kan man enligt motionärerna säkerställa ett långsiktigt arbete mot diskriminering och främja mångfald.

Margareta Cederfelt (M) anser i motion 2024/25:1946 att det behövs åtgärder för att minska hat mot hbtq-personer. Motionären anser också att alla myndigheter som hanterar skattemedel till ideella och idéburna organisationer inklusive religiösa samfund noggrant bör övervaka att bidragsmottagarna inte bedriver verksamhet som i ord eller handling uttrycker bristande respekt för allas lika värde.

Ulrika Liljeberg m.fl. (C) efterlyser i kommittémotion 2024/25:3164 yrkande 48 en förbättrad kontroll med syftet att förhindra att offentliga medel går till antidemokratiska organisationer.

Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD) anser i motion 2024/25:377 att regeringen bör utreda hur man kan öka bakgrundskontrollen i samband med att nya föreningar blir bidragsgodkända för att motverka välfärdsbrottslighet.

Bakgrund

Regeringen föreslog i propositionen Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor (prop. 2023/24:119) att nya demokrativillkor skulle gälla för stöd ur Allmänna arvsfonden och för stöd till trossamfund. Regeringen gjorde bedömningen att ett likalydande demokrativillkor som det som föreslogs för stöd ur Allmänna arvsfonden skulle gälla även för övrig statlig bidragsgivning som riktar sig till civilsamhället, om det inte är obehövt. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2023/24:KrU7, rskr. 2023/24:271). De nya demokrativillkoren trädde i kraft den 1 januari 2025.

På Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) webbplats anges att de nya demokrativillkoren för civilsamhällesorganisationer innebär att MUCF inte får bevilja bidrag till en organisation om den eller någon av dess företrädare inom ramen för verksamheten

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter
2. diskriminerar personer eller grupper av personer, eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. försvårar, främjar eller uppmärksammar till sådana ageranden som anges i punkt 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Bidrag får inte heller beviljas en organisation om det visar sig att någon av dess samarbetsorganisationer, eller en företrädare för samarbetsorganisationen, agerar på ett sådant sätt som anges ovan.

Statskontoret fick i december 2022 i uppdrag av regeringen att kartlägga och analysera hur fem myndigheter och tre ideella organisationer arbetar för att säkerställa korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer. I december 2023 överlämnade Statskontoret rapporten Korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer (2023:19). Statskontoret bedömde att kontrollperspektivet generellt sett har blivit tydligare under senare år i organisationernas handläggning av stöden. Samtidigt fanns det enligt Statskontoret flera viktiga förbättringsområden som organisationerna behöver arbeta vidare med. Statskontorets rapport bereds i Regeringskansliet.

I budgetpropositionen för 2025 föreslår regeringen en ökning av anslaget 12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor med 4 miljoner kronor för stöd och kompetens för bidragsgivande aktörer (prop. 2024/25:1 utg.omr. 17). Regeringen anger följande:

Regeringen stärker MUCF:s arbete med att vara ett stöd för bidragsgivande aktörer och civilsamhällesaktörer i bidragsgivningen. Det finns behov av en förstärkning av MUCF:s arbete med informationsinsatser till myndigheter och civilsamhällesorganisationer gällande exempelvis enhetlig tillämpning av demokrativillkor, uppföljning, kontroll och förebyggande av oegentligheter i bidragsgivningen, utbildning till civilsamhället om de krav som ställs för att uppfylla villkoren i bidragsgivningen, rådgivning och

nätverk för bidragsgivande myndigheter inom frågor om uppföljning och kontroll.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2024/25:KrU1, rskr. 2024/25:82).

För att förhindra att offentliga medel fördelas till verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer har regeringen tilldelat Brottsförebyggande rådet (Brå) medel. I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 4) anger regeringen bl.a. följande:

CVE¹ har i uppgift att främja utvecklingen av det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå. Efterfrågan av stöd för att förhindra att offentliga medel fördelas till verksamheter med kopplingar till våldsbejakande extremism eller andra antidemokratiska miljöer har ökat de senaste åren. Behovet av stöd handlar om kunskap och utredningskapacitet i ärenden där det kan uppkomma frågor om t.ex. våldsbejakande extremism. Brå har därför fått i uppdrag att vidta förberedelser inför inrättandet av en central stödfunktion vid CVE. Syftet med stödfunktionen är att förhindra att offentliga medel fördelas till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer.

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 13) anger regeringen följande om stödet till organisationer som är bildade på etnisk grund:

Regeringen anser att det särskilda stödet för organisationer bildade på etnisk grund inte bidragit tillräckligt till integrationen. De offentliga medel som avsätts för integrationsåtgärder behöver användas effektivare och ha ett tydligt integrationssyfte. Mot bakgrund av detta avvecklas det särskilda stödet för organisationer bildade på etnisk grund och avsatta medel omfördelas i syfte att stärka arbetet mot utanförskap och bristande integration.

Det kommunala självstyret ger regionerna rätt att fatta självständiga beslut. Detta gäller bl.a. stöd till organisationer som är bildade på etnisk grund.

På MUCF:s webbplats framgår också att MUCF fördelar statsbidrag till projekt som förebygger och motverkar rasism och liknande former av intolerans som tar sig uttryck i t.ex. afrofobi, antisemitism, antiziganism, homofobi, bifobi eller transfobi, islamofobi eller rasism mot samer. Medlen fördelas enligt förordningen (2008:62) om statsbidrag för insatser som minskar rasism och intolerans.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att MUCF fördelar statsbidrag till projekt som förebygger och motverkar rasism och liknande former av intolerans, och vill samtidigt, i likhet med motionärerna, understryka vikten av att statsbidrag inte går till organisationer som agerar i strid med samhällets grundläggande värderingar och de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Utskottet

¹ Center mot våldsbejakande extremism (CVE) vid Brå.

förutsätter att de nya mer enhetliga demokrativillkoren för att bevilja bidrag till civilsamhället ska öka förutsebarheten och rättssäkerheten. Utskottet har vidare en förhoppning om att de förstärkningar som MUCF och Brå har fått för stöd och kompetens vid bidragsgivning ska medföra att bidragen går till de ändamål som de lämnats för. När det gäller motionsyrkandet om kommunala och regionala medel till etniska organisationer konstaterar utskottet att det kommunala självstyret ger regionerna rätt att fatta självständiga beslut. Utskottet anser sammanfattningsvis att motionsyrkandena inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida och avstyrker motionerna 2024/25:207 (SD) yrkande 2, 2024/25:377 (KD), 2024/25:421 (SD) yrkande 6, 2024/25:962 (SD), 2024/25:1415 (SD) yrkande 9, 2024/25:1946 (M), 2024/25:2643 (MP) yrkande 32 och 2024/25:3164 (C) yrkande 48.

Utvärdering av demokrativillkoren

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utvärdering av demokrativillkoren med hänvisning till att yrkandena till viss del är tillgodosedda.

Jämför reservation 4 (S) och 5 (SD).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) anser i kommittémotion 2024/25:3110 yrkande 53 att regeringen nogga bör följa utvecklingen de nyligen införda demokrativillkoren.

Jonas Andersson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1415 yrkande 1 att regeringen bör verka för en återkommande utvärdering av demokrativillkoren vid statsbidrag till civilsamhället så att man vid behov skyndsamt kan agera för att få till stånd än skarpare demokrativillkor.

Bakgrund

Enligt Regeringskansliet finns det inte någon planerad särskild uppföljning av de nya demokrativillkoren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är viktigt att de nya demokrativillkoren följs upp kontinuerligt och förutsätter att en utvärdering också kommer att göras i samband med den årliga myndighetsdialogen. Utskottet anser att motionsyrkandena till viss del är tillgodosedda och avstyrker därför motionerna 2024/25:1415 (SD) yrkande 1 och 2024/25:3110 (S) yrkande 53.

Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central databas

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att motverka fusk och felaktigheter med hänvisning till det arbete som pågår och regeringens beredning.

Jämför reservation 6 (S) och 7 (SD).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) anser i kommittémotion 2024/25:3110 yrkande 64 att regeringen bör återkomma med förslag som motverkar fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag inom civilsamhället. Motionärerna påtalar att Riksdagen i sin rapport Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället (RiR 2023:7) anger att statens kontroll av bidragen till civilsamhällets organisationer är för svag och att det finns risk för fusk och missbruk, vilket kan innebära att angelägen verksamhet trängs undan och att förtroendet för bidragssystemet undergrävs.

Jonas Andersson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1415 yrkande 11 att regeringen bör inrätta en central databas över statsbidrag till civilsamhället samt över motsvarande bidrag på kommunal och regional nivå. Med en sådan databas skulle transparensen öka, och man skulle få en mer heltäckande bild av vilka bidrag som finns och vilka organisationer som tar emot dem.

Bakgrund

Riksdagen gav i sin rapport Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället (RiR 2023:7) följande rekommendationer till regeringen:

- Ge uppdrag till lämplig myndighet att inrätta en central databas som omfattar alla tillgängliga statsbidrag till civilsamhället och de organisationer som fått del av sådant stöd.
- Ge uppdrag till lämpliga myndigheter att inrätta nationella stödfunktioner avseende väsentliga risker i samband med bidragsgivningen till civilsamhället. Stödfunktionerna ska kunna bistå bidragsgivande myndigheter med särskild kompetens om finansiella risker, våldsbejakande extremism och icke-demokratisk verksamhet.
- Ge uppdrag till bidragsgivande myndigheter att utveckla och stärka sin kontroll, t.ex. genom att öka frekvensen av riskbaserade verksamhetsbesök.
- Ge uppdrag till bidragsgivande myndigheter att förbättra bidragsmottagarnas möjligheter att leva upp till bidragskraven, exempelvis genom att

tillhandahålla grundläggande utbildning om vilka krav som ställs på bidragsmottagande organisationer.

Regeringen angav i en skrivelse i oktober 2023 sitt svar på Riksrevisionens rapport (skr. 2023/24:22). Som svar på Riksrevisionens rekommendation att ge ett uppdrag till en lämplig myndighet att inrätta en central databas angav regeringen följande:

Regeringen instämmer i Riksrevisionens bedömning att ett utökat samarbete mellan myndigheter skulle vara gynnsamt för bidragsgivningens effektivitet. Riksrevisionen hänvisar till att det begränsade samarbetet mellan myndigheter för närvarande, till viss del, kan förklaras av att bidragsgivande myndigheter inte har någon gemensam bild av vilka bidrag som betalas ut till vilka organisationer. För att förändra detta rekommenderar Riksrevisionen att regeringen ger lämplig myndighet i uppdrag att inrätta en central databas som omfattar alla tillgängliga statsbidrag till civilsamhället och de organisationer som fått ta del av sådant stöd. Regeringen bedömer att förslaget skulle kunna ge bidragsgivande myndigheter större möjlighet till samarbete sinsemellan, vilket skulle kunna förhindra felaktiga utbetalningar. Regeringen bedömer således att införandet av en central databas över bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer, som Riksrevisionen rekommenderar, skulle kunna bidra till att göra bidragsgivningen till civilsamhället mer effektiv. Förslaget rymmer dock flera frågor som behöver analyseras närmare. I ett första stadium krävs en kartläggning för att utreda vilka uppgifter som bör ingå i en sådan databas och det bör särskilt utredas om det finns behov av att inkludera personuppgifter och känsliga personuppgifter. Det behöver också analyseras vilket behov som finns av ny och anpassad lagstiftning. Detta blir särskilt relevant om en sådan databas bedöms behöva innehålla personuppgifter och känsliga personuppgifter. Utöver frågan om personuppgifter är det också relevant att närmare kartlägga och analysera vilken nytta en central databas kan bedömas ha i förhållande till eventuell kostnad, särskilt betraktat utifrån premissen att databasen skulle vara i drift under en längre tid. Därtill bör det beaktas att uppgifter om vilka bidrag som går att söka, samt vilka organisationer som har fått ta del av dessa, är offentlig information som redan i nuläget också lämnas av de fyrtiotal myndigheter som handlägger statsbidrag till det civila samhällets organisationer. Mot bakgrund av detta avser regeringen att återkomma i frågan om att låta lämplig myndighet utreda dessa frågor.

Som framgår ovan lämnade Statskontoret i december 2023 rapporten Korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer (2023:19). Statskontoret bedömde att kontrollperspektivet generellt sett har blivit tydligare under senare år i organisationernas handläggning av stöden. Samtidigt fanns det enligt Statskontoret flera viktiga förbättringsområden som organisationerna behöver arbeta vidare med. Även Statskontoret föreslog att regeringen bl.a. skulle utreda och skapa en gemensam databas över statliga stöd. Statskontorets rapport bereds i Regeringskansliet.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har som framgår ovan fått i uppdrag att förbereda inrättandet av en central stödfunktion vid Center mot våldsbejakande extremism (CVE) vid Brå. Syftet med stödfunktionen är att förhindra att offentliga medel fördelas till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Även MUCF har som framgår ovan fått extra

medel för 2025 för arbete med att vara ett stöd för bidragsgivande aktörer och civilsamhällesaktörer i bidragsgivningen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av att aktivt motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag inom civilsamhället, och välkomnar bl.a. de stödinsatser vid bidragsgivning som MUCF och Brå nu kan erbjuda. Utskottet konstaterar likt motionärerna och regeringen att ett sätt att minska fusk och felaktigheter vid ansökningen av bidrag kan vara att införa en central databas över statsbidrag till civilsamhället. Utskottet vill dock inte föregripa regeringens beredning och avstyrker därför motionerna 2024/25:1415 (SD) yrkande 11 och 2024/25:3110 (S) yrkande 64.

Ett nationellt företrädarregister

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ett nationellt företrädarregister med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas. Jämför reservation 8 (SD).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1415 yrkande 12 att regeringen bör utreda ett nationellt företrädarregister. Detta skulle innehålla uppgifter om styrelsemedlemmar samt vilka personer inom styrelserna som är firmatecknare. Registret skulle enligt motionärerna ge bättre överblick och kontroll och göra det svårare att använda statliga bidrag till fel ändamål. I samma motion yrkande 13 anser motionärerna att regeringen bör utreda åtgärder som ökar insynen i civilsamhällesorganisationer för svenska myndigheter. Det skulle exempelvis, enligt motionärerna, handla om att ge berörda myndigheter bättre insyn i organisationernas ekonomi för att bättre kunna följa hur de offentliga bidragen används.

Bo Broman (SD) anser i motion 2024/25:3174 att det bör införas ett centralt register som sammanställer föreningarnas styrelser och företrädare på samma sätt som för aktiebolag och andra bolagsformer. Det skulle enligt motionären bl.a. underlätta för myndigheter och allmänheten att snabbt och enkelt identifiera ansvariga personer inom föreningar och underlätta utredningar av brott eller oegentligheter inom föreningslivet.

Fredrik Lundh Sammeli (S) anser i motion 2024/25:2213 att det bör införas ett officiellt och obligatoriskt nationellt föreningsregister. Ett sådant register skulle enligt motionären inte bara förenkla processen för anmälan och uppdatering av firmatecknare utan också bidra till ökad transparens och rättssäkerhet.

Bakgrund

Som framgår ovan lämnade Statskontoret i december 2023 rapporten Korrekta utbetalningar av statliga stöd till företag och andra juridiska personer (2023:19). Statskontoret föreslog i rapporten bl.a. att regeringen skulle utreda ett företrädarregister för ideella föreningar som tar emot statliga stöd för att minska riskerna för felaktiga utbetalningar samt för att ge myndigheter och ideella organisationer som betalar ut stöd bättre förutsättningar för att säkerställa korrekta utbetalningar. Statskontorets rapport bereds i Regeringskansliet.

Regeringen överlämnade lagrådsremissen Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra till Lagrådet i februari 2025. I lagrådsremissen angavs bl.a. följande om frågan om ett statligt register över företrädare för ideella föreningar:

I promemorian² görs bedömningen att det bör införas ett företrädarregister för ideella föreningar och att det bör analyseras hur det även kan omfatta godkända utförare inom ramen för fritidskortet. Flera remissinstanser ställer sig positiva till att det införs ett företrädarregister, däribland Försäkringskassan, Jämställdhetsmyndigheten, Skatteverket och Utbetalningsmyndigheten. Regeringen anser att det är centralt för välfärds-systemens legitimitet att myndigheter har förutsättningar att verkställa återkrav vid felaktiga utbetalningar eller utreda misstanke om brott. Ett register över företrädare för ideella föreningar skulle kunna vara ett verktyg i ett sådant arbete. Samtidigt är det inte önskvärt, som även Statskontoret framför, att ett flertal statliga register med likartade syften införs, bl.a. med hänsyn till de förslag som presenteras i betänkandet Ett nytt regelverk mot penningtvätt och finansiering av terrorism (SOU 2024:58) som bereds i Regeringskansliet.

Regeringen avser att lämna en proposition den 15 april 2025.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till att frågan om ett nationellt företrädarregister bereds inom Regeringskansliet och utskottet inte vill föregripa det beredningsarbetet avstyrker utskottet motionerna 2024/25:1415 (SD) yrkandena 12 och 13, 2024/25:2213 (S) och 2024/25:3174 (SD).

² En arbetsgrupp inom Socialdepartementet har tagit fram departementspromemorian Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16).

Sammanlagning av myndigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att följa utvecklingen när det gäller trossamfundsfrågor efter sammanslagningen av SST och MUCF med hänvisning till att yrkandet till viss del är tillgodosett.

Jämför reservation 9 (S).

Motionen

Lawen Redar m.fl. (S) uppmanar i kommittémotion 2024/25:3110 yrkande 51 regeringen att noga följa utvecklingen när det gäller trossamfundsfrågor efter sammanslagningen av Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) samt att senare utvärdera effekterna av sammanslagningen.

Bakgrund

Regeringen vidtog under 2023 flera åtgärder för att se över myndighetsstrukturen och ompröva statlig verksamhet. Regeringen prövade bl.a. fem möjliga myndighetssammanslagningar. En av sammanslagningarna gäller SST och MUCF. Dessa myndigheter har redovisat hur SST:s uppgifter kan överföras till och inordnas i MUCF samt bedömningar av för- och nackdelar med att myndigheternas uppgifter läggs samman. Förslagen har remissbehandlats.

I budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 17) gjorde regeringen bedömningen att en sammanslagning av SST och MUCF bör genomföras. Regeringen angav att SST:s befintliga uppgifter bör överföras till MUCF. Regeringen framhöll att det är viktigt att den befintliga kompetensen och verksamheten inom trossamfundsområdet värnas.

Regeringen gav den 6 mars 2025 MUCF i uppdrag att förbereda inordnandet av SST:s samtliga uppgifter i myndigheten den 1 januari 2026. Utgångspunkten för genomförandet av uppdraget ska vara att myndigheternas befintliga uppgifter ska vara oförändrade och att uppgifterna ska utföras med bibehållen effektivitet och kvalitet. Genomförandet ska ske utifrån inriktningen att regeringen avser att besluta om att det vid MUCF ska finnas ett center för trossamfundsfrågor som ska arbeta med kunskap, samverkan och beredskap i trossamfundsfrågor. Dock ska prövning och hantering av frågor om statsbidrag till trossamfund inte ske i centret. Myndigheten ska fr.o.m. den 1 januari 2026 ha verksamhet såväl i Växjö som i Stockholmsområdet. Regeringen anser också att det är angeläget att myndigheten i sin lokalisering säkrar nödvändig kompetens för sina olika verksamhetsdelar och tar särskild hänsyn till den kompetens kring trossamfundsfrågorna som i dag finns i Stockholm vid SST.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen angett att MUCF vid sammanslagningen ska ta särskild hänsyn till den kompetens kring trossamfundsfrågorna som i dag finns i Stockholm vid SST, och anser i likhet med motionärerna att det är viktigt att noga följa utvecklingen när det gäller trossamfundsfrågor efter sammanslagningen. Utskottet förutsätter att så sker och att en utvärdering kommer att bl.a. göras i samband med den årliga myndighetsdialogen. Utskottet anser att yrkandet till viss del är tillgodosett och avstyrker motion 2024/25:3110 (S) yrkande 51.

Statligt stöd till trossamfund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om stöd till trossamfund med hänvisning till att det är en fråga för SST att avgöra.

Jämför reservation 10 (SD).

Motionen

Markus Wiechel m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1430 yrkande 26 att statliga bidrag till den eritreanska ortodoxa kyrkan och eventuella andra organisationer som står nära Eritreas regim bör stoppas. Motionärerna anser att det inte finns något som motiverar att svenska skattebetalare ska delfinansiera förtrycket från den eritreanska diktaturen.

Bakgrund

Från och med den 1 januari 2025 gäller nya regler för statsbidrag till trossamfund enligt lagen (2024:487) om statsbidrag till trossamfund. Alla trossamfund, även de som 2024 var bidragsberättigade, ska ansöka om stöd till Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) för att bli statsbidragsberättigade. Enligt lagens övergångsbestämmelser ska den upphävda lagen fortfarande gälla för ett trossamfund eller ett samverkansorgan som den 31 december 2024 var statsbidragsberättigat med stöd av den upphävda lagen och som senast den 31 mars 2025 till beslutsmyndigheten lämnar in en ansökan om att bli berättigat till statsbidrag enligt den nya lagen, dock längst till den dag som beslutsmyndighetens beslut får laga kraft.

För 2024 har Eritreanska ortodoxa tewahdo-kyrkan fått statliga medel via samverkansorganet Ortodoxa och österländska kyrkors ekonomiska råd (OÖKER). Samverkansorgan kan enligt den nya lagen inte få statsbidrag, utan statsbidrag får endast lämnas till ett registrerat trossamfund. Eritreanska ortodoxa tewahdo kyrkan måste därför själva, som ett trossamfund, senast den 31 mars 2025 ansöka om statsbidrag för 2025.

I 4 § lagen (2024:487) om statsbidrag till trossamfund anges bl.a. att statsbidrag endast får lämnas till ett registrerat trossamfund som har minst 2 500 betjänade som är bosatta i Sverige. Detta ska enligt förordningen (2024:1056) om statligt stöd till trossamfund visas genom ett revisorsintyg.

I 5 § samma lag anges bl.a. att statsbidrag inte får lämnas till ett trossamfund om trossamfundet, någon av dess församlingar eller en företrädare som agerar inom ramen för trossamfundets eller en församlingsverksamhet

1. utövar våld, tvång eller hot mot en person eller på annat sätt kränker en persons grundläggande fri- och rättigheter
2. diskriminerar personer eller grupper av personer eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. försvarar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i punkt 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det är en fråga för SST att utifrån den reglering som gäller avgöra vilka trossamfund som uppfyller kraven och är berättigade till statligt stöd. Utskottet avstyrker därmed motion 2024/25:1430 (SD) yrkande 26.

Folkbildningsrådets roll att fördela medel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om folkbildningsrådets roll att fördela medel.

Motionen

Johanna Haraldsson m.fl. (S) anser i motion 2024/25:1709 yrkande 3 att det är problematiskt att ta bort möjligheten för Folkbildningsrådet, som har djup kunskap om och insikt i folkbildning, att fördela de ekonomiska medlen till folkbildningen. En ökad statlig styrning riskerar enligt motionärerna att minska folkbildningens förmåga att snabbt ställa om och möta nya behov i samhället.

Bakgrund

Folkbildningsrådet är en ideell organisation, i vilken organisationer som företräder folkhögskolor och studieförbund är medlemmar. Enligt stadgarna har Folkbildningsrådet i uppgift att sprida kunskap om folkbildning och bevaka folkhögskolan som utbildningsform i utbildningssystemet. Enligt

förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildning beslutar Folkbildningsrådet vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Sedan den 1 januari 2024 beslutar staten hur stor del av statsbidraget till folkbildningen som ska gå till dels folkhögskolor, dels studieförbund. Det statliga stödet fördelas till studieförbunden från anslaget 14:1 Statsbidrag till studieförbund och till folkhögskolorna från anslaget 14:2 Statsbidrag till folkhögskolor. Syftet med uppdelningen är att uppnå en mer ändamålsenlig och transparent fördelning av bidraget. (prop. 2023/24:1, bet. 2023/24:KrU1, rskr. 2023/24:78).

Det finns 155 folkhögskolor i Sverige. Dessa har ingen gemensam läroplan, vilket innebär att varje skola själv bestämmer vilka kurser som ska anordnas och vilken profil man ska ha på skolan. Pedagogiken är individanpassad, vilket betyder att kurserna formas efter deltagarens behov och förutsättningar. Folkhögskolan riktar sig till personer över 18 år. Det finns åtta statsbidragsberättigade studieförbund. De får huvudsakligen statsbidrag för studiecirklar och kulturprogram. Studieförbunden anordnar tillsammans verksamhet i Sveriges alla kommuner.

I propositionen 2013/14:172 Allas kunskap – allas bildning angavs följande:

Även om relationen mellan staten och folkbildningen kan beskrivas som nära och samförståndsinriktad är den inte okomplicerad. Folkbildningsorganisationerna kan sägas ha en dubbel roll genom att både vara skattefinansierade och samtidigt förväntas bevara oberoende och självständighet i förhållande till statsmakten. Ett förtydligande av rollerna för staten och folkbildningen var något som man sökte åstadkomma genom omorganiseringen 1991 (prop. 1990/91:178, bet. 1990/91:UbU18, rskr. 1990/91:358). Då upphörde statens detaljstyrning av folkbildningen genom den dåvarande Skolöverstyrelsen och ersattes med målstyrning och den ideella föreningen Folkbildningsrådet bildades. Härigenom gavs folkbildningen en friare roll gentemot staten än vad den tidigare haft. Genom att staten inte detaljstyr stödet till folkbildningen, utan överlämnar åt Folkbildningsrådet att fördela statsbidraget till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan utifrån de övergripande syften som riksdagen beslutat om, upprätthålls också en formell och principiell gräns mellan staten och folkbildningen.

Folkbildningsutredningen lämnade i juni 2024 betänkandet Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42). I betänkandet föreslog utredningen att självförvaltningsmodellen skulle behållas och att Folkbildningsrådet och SISU Idrottsutbildarna ska fortsätta att fördela statsbidraget till folkbildningen i en myndighets ställe. Som skäl angav utredningen bl.a.:

Utredningen har analyserat olika möjliga modeller för styrning och medelstildelning, samt övervägt om styrning och medelstildelning helt eller delvis ska hanteras av en eller flera befintliga myndigheter. De målkonflikter som finns inom folkbildningspolitiken gör att det inte finns en perfekt modell för hur statsbidraget till folkbildningen ska förvaltas. Det

finns fördelar och nackdelar med nuvarande modell och det finns fördelar och nackdelar med en modell där en eller flera befintliga myndigheter tar över ansvaret för statsbidraget till folkbildningen. Utredningens sammantagna bedömning är att skälen för att avveckla självförvaltningsmodellen inte är så starka att de överväger de negativa konsekvenser det skulle medföra. Att avveckla självförvaltningsmodellen skulle innebära ökade möjligheter för staten att styra folkbildningen och kontrollera att statsbidraget används rätt. En avveckling av självförvaltningen skulle däremot inte i sig hantera de risker för fusk och felaktigheter som uppstår när folkbildningen samarbetar med föreningslivet. En avveckling av självförvaltningen skulle samtidigt skapa nya problem som handlar om folkbildningens fri- och frivillighet samt behovet av armlängds avstånd. Mot bakgrund av detta förordar utredningen att den nuvarande självförvaltningsmodellen behålls. Modellen bör dock enligt utredningen modifieras för att förbättra kontroll, uppföljning, utvärdering och transparens.

Remisstiden på betänkandet gick ut i december 2024, och betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att staten sedan januari 2024 beslutar hur stor del av statsbidraget som ska gå till folkhögskolor respektive studieförbund. När det gäller frågan om en modell för styrning och medelstilldelning till folkbildningen föreslog Folkbildningsutredningen, som framgår ovan, att den nuvarande självförvaltningsmodellen bör behållas. Med hänsyn till att utskottet inte vill föregripa beredningen av Folkbildningsutredningens betänkande avstyrker utskottet motion 2024/25:1709 (S) yrkande 3.

Statligt stöd till folkhögskolor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om statligt stöd till folkbildningen med hänvisning till att det är Folkbildningsrådet som fattar beslut om vilka folkhögskolor som ska få statligt stöd.

Jämför reservation 11 (SD).

Motionen

Jonas Andersson m.fl. (SD) anser i kommittémotion 2024/25:1343 yrkande 3 att regeringen bör ta fram förslag på åtgärder för att se till att statsbidrag inte går till extremism och politisk propaganda på folkhögskolor.

Bakgrund

Folkbildningsrådets myndighetsuppdrag regleras genom riktlinjer och förordningar. Därutöver fastställer Folkbildningsrådets styrelsevillkor för statsbidrag till folkhögskolor. I förordningen (2015:218) om statsbidrag till

folkbildningen regleras att ett av syftena med statens stöd till folkbildningen är att verksamheten ska bidra till att stärka och utveckla demokratin. I regeringens riktlinjer för användningen av anslaget 14:2 Statsbidrag till folkhögskolor inom utgiftsområdet 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ställs krav på att Folkbildningsrådet ska redovisa arbetet med att säkerställa att de medel som betalas ut går till verksamhet som uppfyller de demokrativillkor som Folkbildningsrådet har ställt upp. I gällande villkor för statsbidrag till folkhögskolor ställs det krav på att folkhögskolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar och inte bedriver eller främjar antidemokratisk verksamhet. Vidare ska folkhögskolan arbeta med aktiva åtgärder för att förebygga att deltagare i verksamheten diskrimineras.

Som framgår ovan beslutade riksdagen om nya demokrativillkor för stöd ur Allmänna arvsfonden och för stöd till trossamfund som trädde i kraft den 1 januari 2025. Regeringen gjorde även bedömningen att ett likalydande demokrativillkor som det som föreslogs för stöd ur Allmänna arvsfonden skulle gälla även för övrig statlig bidragsgivning som riktar sig till civilsamhället, om det inte är obehövligt (bet. 2023/24:KrU7, rskr. 2023/24:271). Enligt Regeringskansliet bereds frågan om att införa de nya demokrativillkoren i förordningen (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen.

Utskottets ställningstagande

Ett av syftena med statens stöd till folkbildningen är att verksamheten ska bidra till att stärka och utveckla demokratin. Utskottet konstaterar att det är Folkbildningsrådet som fattar beslut om vilka folkhögskolor som ska få ta del av statens stöd, och att det i villkoren för statsbidrag till folkhögskolor ställs krav på att folkhögskolan ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar, och folkhögskolan får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2024/25:1343 (SD) yrkande 3.

Särskilt utbildningsstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om särskilt utbildningsstöd.

Motionen

Lawen Redar m.fl. (S) välkomnar i kommittémotion 2024/25:3110 yrkande 76 att regeringen i budgetpropositionen för 2025 utgiftsområde 17 förstärker anslaget 14:4 Särskilt utbildningsstöd med 25 miljoner kronor, och uppmanar regeringen att noga följa utvecklingen för att se till att detta är en tillräcklig åtgärd.

Bakgrund

Folkhögskolor vars deltagare har behov av särskilt stöd kan söka bidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) för att täcka de merkostnader som anpassningarna medför. Enligt Folkbildningsrådet har det särskilda utbildningsstödet de senaste åren långt ifrån räckt till för att täcka de behov som finns.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2025 att anslaget 14:4 Särskilt utbildningsstöd skulle öka med 25 miljoner kronor till folkhögskolor. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2024/25:1 utg.omr. 17, bet. 2024/25:KrU1, rskr. 2024/25:84).

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar likt motionärerna förstärkningen till anslaget Särskilt utbildningsstöd och förutsätter att regeringen följer utvecklingen. Utskottet anser att motionsyrkandet till stor del är tillgodosett och avstyrker motion 2024/25:3110 (S) yrkande 76.

Folkbildningsutredningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att genomföra förslagen i Folkbildningsutredningen med hänvisning till att regeringens beredning inte bör föregripas.

Jämför reservation 12 (MP).

Motionen

Mats Berglund m.fl. (MP) anser i kommittémotion 2024/25:1774 yrkande 49 att folkbildningen bör värnas och att regeringen ska gå vidare med och genomföra förslagen i Folkbildningsutredningen med bl.a. nya mål och indikatorer och en ny modell för uppföljning, revision och kontroll.

Bakgrund

I juni 2024 överlämnades Folkbildningsutredningens betänkande Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42) till regeringen. Utredningen föreslog flera åtgärder för att stärka kontrollen och öka transparensen, men även ett nytt mål och en ny målstruktur för folkbildningspolitiken, indikatorer för uppföljning av folkbildningen, en ny modell för regelbunden uppföljning och utvärdering av statsbidraget till folkbildningen, förstärkt kontroll av statsbidraget, en ny modell för statlig medverkan vid revision av Folkbildningsrådet och SISU Idrottsutbildarna

samt en ordning för återtag av statsbidrag och hantering av oförbrukade medel. Utredningens samtliga förslag föreslogs träda i kraft den 1 januari 2026.

Som framgår ovan gick remisstiden på betänkandet ut i december 2024, och betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att förslagen i Folkbildningsutredningens betänkande bereds av regeringen och anser att beredningsarbetet inte bör föregripas. Därför avstyrks motion 2024/25:1774 (MP) yrkande 49.

Stärka folkbildningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att stärka folkbildningen.

Motionerna

Tomas Eneroth (S) anser i motion 2024/25:127 att det behövs en översyn bör göras för att identifiera vilka insatser som kan vidtas för att kraftigt öka deltagandet i folkbildningen.

Anders Ådahl (C) anser i motion 2024/25:1901 att civilsamhället bör stärkas genom att öka resurserna till folkbildningen, främja digital folkbildning och öka samarbetet mellan civilsamhället och det offentliga.

Bakgrund

Folkhögskolorna har ingen gemensam läroplan, vilket innebär att varje skola själv bestämmer vilka kurser som ska anordnas och vilken profil man ska ha på skolan. Även studieförbunden bestämmer själva vilket kursutbud som ska finnas.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 17) att under de senaste åren har ett större förändringsarbete bedrivits av regeringen, Folkbildningsrådet och studieförbunden i syfte att utveckla styrningen och uppföljningen av statsbidraget till folkbildningen, efter att fusk och felaktigheter upptäcktes i studieförbundens verksamheter. Regeringen bedömer också att ett fortsatt reformarbete behövs för att öka effektiviteten, transparensen och förutsägbarheten i hanteringen och uppföljningen av statsbidraget till studieförbund och folkhögskolor. Det behöver även enligt regeringen fortsättningsvis säkerställas att skattemedel inte går till organisationer som inte respekterar grundläggande fri- och rättigheter och det demokratiska styrelseskicket.

Folkbildningsrådet har i sitt budgetunderlag för 2026–2028 begärt medel till såväl studieförbunden som till folkhögskolorna för att stärka och synlig-

göra folkbildningens bidrag till samhällsnytta inom fler samhällsområden. Folkbildningsrådet föreslår att nedskärningarna på statsbidraget till studieförbunden om 350 miljoner kronor ska återställas i sin helhet för att studieförbundens landstäckande infrastruktur ska kunna bevaras. Vidare har Folkbildningsrådet föreslagit 4 000 ytterligare årsstudieplatser från 2027 till folkhögskolorna i syfte att stärka landets kompetensförsörjning och bidra till en förbättrad matchning på arbetsmarknaden. Folkbildningsrådet föreslår också att medel tillförs folkbildningen för ett kompetenslyft om AI och digital delaktighet respektive kunskapshöjande insatser för stärkt civilt försvar och beredskap.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till det reformarbete som pågår för att öka effektiviteten, transparensen och förutsägbarheten i hanteringen och uppföljningen av statsbidraget till studieförbund och folkhögskolor anser utskottet att motionsyrkandena inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Motionerna 2024/25:127 (S) och 2024/25:1901 (C) avstyrks.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som beretts i förenklad ordning.
Jämför särskilt yttrande 1 (S), 2 (SD), 3 (C) och 4 (MP).

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet och civilutskottet har tidigare under valperioden berett motionsyrkanden som rör samma eller i huvudsak samma frågor som yrkandena i bilaga 2. Detta har gjorts i betänkandena 2022/23:KrU5, 2022/23:KrU10, 2023/24:KrU4, 2023/24:KrU7 och 2023/24:CU14. Riksdagen avslog motionsyrkandena i enlighet med utskottens förslag. Kulturutskottet avstyrker därför motionsyrkandena i bilaga 2.

Reservationer

1. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:207 av Josef Fransson (SD) yrkande 2,

2024/25:377 av Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD),

2024/25:421 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,

2024/25:962 av Nima Gholam Ali Pour (SD),

2024/25:1946 av Margareta Cederfelt (M),

2024/25:2643 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 32 och

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 48.

Ställningstagande

I det svenska civilsamhället återfinns organisationer med en slags öppen vänsterradikal agenda som fokuserar på ”vithet”, men som ändå har tagit emot bidrag från staten genom svenska myndigheter. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är exempel på en myndighet som har i uppdrag att arbeta mot rasism och diskriminering, men som ändå har delat ut bidrag till organisationer som framhäver sådant som att grupper av viss härkomst per definition är privilegierade och inte ens kan drabbas av rasism. Vi anser att alla olika former av rasism och diskriminering måste behandlas likvärdigt i statliga myndigheters ögon, och politiken behöver agera i den riktningen. Vi menar att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att statligt stöd inte ska kunna gå till organisationer med en agenda som kretsar kring vitt privilegium, vit skörhet och motsvarande idéer.

2. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (C)

av Catarina Deremar (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 48,
bifaller delvis motionerna

2024/25:421 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,

2024/25:1946 av Margareta Cederfelt (M) och

2024/25:2643 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 32 och
avslår motionerna

2024/25:207 av Josef Fransson (SD) yrkande 2,

2024/25:377 av Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD),

2024/25:962 av Nima Gholam Ali Pour (SD) och

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Radikalisering, terrorism och våldsbejakande extremism är hot mot den liberala demokratin, det fria utövandet av mänskliga rättigheter och den ekonomiska och sociala utvecklingen. Budskapet ska alltid vara att staten tar strid mot sådan allvarlig och systemhotande brottslighet. Den terrorrelaterade verksamheten i Sverige domineras enligt Säkerhetspolisen av aktörer som är motiverade av våldsfrämjande islamistisk extremism, extremistiska organisationer inom vitmaktmiljön och den radikalnationalistiska miljön samt den autonoma vänstermiljön. Men även andra grupper använder våld för att uppnå sina mål, exempelvis extremistiska djurrättsaktivister. Det dessa aktörer har gemensamt är att de motverkar den liberala demokratin och är villiga att använda våld för att störta eller försvaga den. Jag anser att vi måste införa mer effektiva regler och kontroller för att förhindra att offentliga medel går till organisationer som motarbetar den liberala demokratin.

3. Stöd till civilsamhället, punkt 1 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2643 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 32,
bifaller delvis motionerna

2024/25:421 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,
2024/25:1946 av Margareta Cederfelt (M) och
2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 48 och
avslår motionerna

2024/25:207 av Josef Fransson (SD) yrkande 2,
2024/25:377 av Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD),
2024/25:962 av Nima Gholam Ali Pour (SD) och
2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Jag vill framhålla att civilsamhället är en viktig aktör i arbetet mot rasism. Genom att stärka civilsamhällets resurser och stöd kan vi säkerställa ett långsiktigt arbete mot diskriminering och rasism och främja mångfald och upprätthålla kultur och språk inom olika etniska grupper.

4. Utvärdering av demokrativillkoren, punkt 2 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S),
Ewa Pihl Krabbe (S) och Louise Thunström (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 53 och
bifaller delvis motion

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Den tidigare socialdemokratiska regeringen lade fram propositionen Statens stöd till trossamfund samt demokrativillkor vid stöd till civilsamhället (prop. 2021/22:272). Den sverigedemokratiskt stödda regeringen drog tillbaka denna proposition i november 2022, och återkom våren 2024 med en reviderad proposition. Vi anser att det var djupt olyckligt med denna återkallelse, eftersom det brådskade med en reformering av lagstiftningen när det gäller det statliga stödet till trossamfund, bl.a. med ett förtydligat demokrativillkor. Vi

vill nu uppmana regeringen att noga följa utvecklingen så att propositionens förslag införs och efterlevs i Sverige.

5. Utvärdering av demokrativillkoren, punkt 2 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 1 och

bifaller delvis motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 53.

Ställningstagande

Vi kommer noggrant att följa konsekvenserna av att de nya demokrativillkoren har införts, och vi står redo att när som helst driva på för ytterligare skärpningar om det skulle visa sig behövas. Vi vill också ge en myndighet, exempelvis Statskontoret, i uppdrag att utvärdera konsekvenserna av de nya demokrativillkorens införande. En sådan utvärdering skulle kunna beröra hur de nya villkoren har påverkat de organisationer som ansöker om statsbidrag såväl som hur det har påverkat de aktörer som fördelar statsbidrag. Utvärderingen skulle kunna göras årligen under en treårsperiod, med start ett år efter införandet. Det väsentliga är att konsekvenserna tydligt blir klarlagda över tid så att regeringen vid behov skyndsamt kan ageras för att få till stånd än skarpare demokrativillkor. Vi anser att regeringen bör verka för en återkommande utvärdering av demokrativillkoren vid statsbidrag till civilsamhället.

6. Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central databas, punkt 3 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Louise Thunström (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 64 och
bifaller delvis motion
2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 11.

Ställningstagande

Riksrevisionen redovisade i rapporten Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället (RiR 2023:7) att statens kontroll av bidragen till civilsamhällets organisationer är för svag. Enligt rapporten finns det risk för fusk och missbruk, vilket kan innebära att angelägen verksamhet trängs undan och att förtroendet för bidragssystemet undergrävs. Granskningen visar att myndigheternas kontrollåtgärder inte är tillräckliga. Bidragssystemet är tillitsbaserat och bygger på självrapportering. Detta öppnar upp möjligheten för oseriösa aktörer att använda bidragen på ett sätt som inte avsetts. Statens samlade bidrag till civilsamhällets organisationer uppgår årligen till cirka 20 miljarder kronor. Vi tror att bidragsgivande myndigheter måste utveckla sina kontrollmetoder. Det finns även behov av ett nationellt stöd inom vissa specialiserade områden, som ekonomisk brottslighet, våldsbejakande extremism och demokratifrågor. Ett ökat informationsutbyte mellan myndigheterna är önskvärt. Idag finns det ingen samlad bild av vilka bidrag som går till vilka organisationer, vilket gör det svårt för myndigheterna att upptäcka om samma verksamhet får bidrag från flera olika instanser.

Riksrevisionen ger några rekommendationer, t.ex. att

- inrätta en central databas som omfattar alla tillgängliga statsbidrag till civilsamhället och de organisationer som fått del av ett sådant stöd
- inrätta nationella stödfunktioner avseende väsentliga risker i samband med bidragsgivningen till civilsamhället, t.ex. finansiella risker, våldsbejakande extremism och icke-demokratisk verksamhet
- uppmana myndigheter till fler verksamhetsbesök
- tillhandahålla grundläggande utbildning om vilka krav som ställs på bidragsmottagande organisationer.

Vi anser att regeringen bör återkomma med förslag som motverkar fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag inom civilsamhället.

7. Motverka fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag samt en central databas, punkt 3 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 11 och

bifaller delvis motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 64.

Ställningstagande

Föresättningsarna för aktörer, på såväl statlig som lokal nivå, att kunna samarbeta kring att upptäcka fusk och felaktigheter i ett tidigt skede när det gäller offentlig bidragsgivning till civilsamhället behöver förbättras. Med tanke på att civilsamhällesorganisationer, exempelvis trossamfund, ofta verkar inom en rad olika områden i det svenska samhället kan de även motta offentligfinansierat stöd från en mängd olika håll. Det bidrar till svåröverblickbarhet i bidragsgivningen totalt sett. Vi vill mot bakgrund av detta inrätta en central databas som omfattar alla offentligfinansierade bidrag till civilsamhället och de organisationer som tar del av dessa bidrag. Databasen bör utöver statsbidrag även omfatta bidrag på kommunal och regional nivå. Vårt förslag skulle skapa ökad transparens och ge en mer heltäckande bild av dels vilka bidrag som existerar, dels vilka organisationer som är mottagare av bidragen. Även Riksrevisionen föreslog 2023 i sin granskning av den statliga bidragsgivningen till civilsamhället att en central databas skulle inrättas. De begränsade dock sitt förslag till att omfatta endast statsbidrag.

8. Ett nationellt företrädarregister, punkt 4 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 12 och 13 samt

2024/25:3174 av Bo Broman (SD) och

bifaller delvis motion

2024/25:2213 av Fredrik Lundh Sammeli (S).

Ställningstagande

Demokrativillkor vid statlig bidragsgivning till civilsamhället är ett betydelsefullt verktyg för att stoppa offentligt stöd till organisationer som öppet

propagerar för odemokratiska och våldsbejakande budskap. Däremot finns det fortfarande möjlighet för dessa organisationer att i det fördolda understödja brottslig och odemokratisk verksamhet. I Sverige finns ett behov hos våra myndigheter av att införa ett nationellt företrädarregister som visar vem som är företrädare för de civilsamhällesorganisationer som tar emot offentliga bidrag. Registret skulle rimligen kunna finnas hos Skatteverket och innehålla uppgifter om styrelsemedlemmar samt vilka personer inom styrelserna som är firmatecknare. Att företrädarregistret inkluderar uppgifter om den statliga nivån är en självklarhet, men vi anser att även kommunal och regional nivå bör inkluderas för att få en bättre överblick över föreningar och deras företrädare över landet. Ett nationellt företrädarregister skulle ge bättre överblick och kontroll; det skulle bli svårare för företrädare i dessa civilsamhälles organisationer att använda pengarna till felaktiga ändamål, som att slussa pengar vidare till extremistorganisationer utomlands exempelvis. Registret skulle även kunna utvecklas för att ta reda på vilka personer som tidigare varit inblandade i ekonomisk brottslighet. Hur ett företrädarregister bäst bör införas och användas behöver utredas. Vi anser därför att regeringen bör utreda möjligheten att införa ett nationellt företrädarregister.

För att förhindra att kriminella och odemokratiska aktörer inom det svenska civilsamhället tillskansar sig skattebetalarnas pengar behövs det dessutom vidtas åtgärder som förbättrar insynen och transparensen i de aktuella organisationerna för svenska myndigheter. Det skulle exempelvis kunna handla om att ge berörda myndigheter bättre insyn i organisationernas ekonomi, för att bättre kunna följa hur de offentliga bidragen faktiskt används. Vi menar därför att regeringen bör överväga att vidta åtgärder som ökar insynen för svenska myndigheter i civilsamhällesorganisationer som tar emot offentliga bidrag.

9. Sammanslagning av myndigheter, punkt 5 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Louise Thunström (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 51.

Ställningstagande

När regeringen nu går fram med förslaget att slå ihop Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor med Myndigheten för stöd till

trossamfund vill vi uppmana regeringen att noga följa utvecklingen när det gäller trossamfundsfrågor och att utvärdera effekterna av sammanslagningen.

10. Statligt stöd till trossamfund, punkt 6 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

Eritreas diktator som har lett landet sedan självständigheten från Etiopien 1991, tillåter ingen opposition över huvud taget. Han utnyttjar invånarna för bl.a. militärtjänst eller annan statlig verksamhet, och de som protesterar kan riskera tortyr eller t.o.m. att bli mördade. Det som gör det möjligt för denna regim att kontrollera sina medborgare i Sverige är den eritreanska ortodoxa kyrkan, som vid sidan av ambassaden fungerar som diktaturens kontrollorgan. Den eritreanska ortodoxa kyrkan har i många år fått hundratusentals kronor i bidrag från svenska skattebetalare, genom såväl statliga som kommunala anslag. Exempelvis fick den under fem år, mellan 2017 och 2022, hela 4,3 miljoner kronor i organisationsbidrag till kyrkan och därtill ytterligare 1,3 miljoner kronor i riktade projektbidrag från Myndigheten för stöd till trossamfund (SST). Det finns ingenting som kan motivera att svenska skattebetalare ska delfinansiera förtrycket från den eritreanska diktaturen. Mot bakgrund av detta bör, anser vi, samtliga bidrag till den eritreanska ortodoxa kyrkan och eventuella andra organisationer som står nära Eritreas regim att stoppas.

11. Statligt stöd till folkhögskolor, punkt 8 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:1343 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Att folkhögskolor som tar emot statsbidrag är rörelsedrivna är grundläggande i svensk folkbildningspolitik. Det är i sig inget problem. I samhället finns dock på sina håll en uppfattning att folkhögskolor inte bara är ett komplement till det ordinarie utbildningsväsendet utan något som rent av kan ersätta det. Ska folkhögskolorna kunna ha en sådan stark ställning i förhållande till andra utbildningsformer så måste det ställas högre krav på att skattemedel inte går till extremism och politisk propaganda på folkhögskoleutbildningar.

När det gäller studieförbunden har debatten under många år haft bekämpandet av islamism och andra former av extremism i fokus, eftersom problemen med dessa har varit återkommande. Att sådana problem bekämpas när det gäller folkhögskolorna är lika viktigt, även om förekomsten där inte har getts lika stor medial uppmärksamhet i närtid.

Folkhögskolorna har en viktig roll att fylla i vårt samhälle, men för att uppfylla denna roll på riktigt kan inte statsbidrag delas ut till vänsterextremism och annan extremism på utbildningarna. Likaså behöver politisk propaganda på folkhögskolornas utbildningar motverkas. Även om folkhögskolorna är rörelsedrivna är det orimligt om det exempelvis ingår som en del på skolors offentligfinansierade utbildningar att lärare propagerar för vissa politiska partier och emot andra. Vi anser att regeringen bör ta fram förslag på åtgärder för att se till att inte statsbidrag går till extremism och politisk propaganda på folkhögskolor.

12. Folkbildningsutredningen, punkt 10 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP) yrkande 49.

Ställningstagande

För att utveckla systemet med medelstillelse, uppföljning och kontroll av folkbildningens aktörer tillsatte den förra regeringen en folkbildningsutredning. I maj 2024 presenterades slutbetänkandet Bildning, utbildning, delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid (SOU 2024:42) med en rad

förslag. Jag sympatiserar med utredningen och dess förslag och vill därför att självförvaltningsmodellen bibehålls genom att Folkbildningsrådet finns kvar och fördelar medel till folkbildningens aktörer. I enlighet med utredningen anser jag vidare att vi bör införa en ny målbild och nya mål och indikatorer, samt en ny modell för uppföljning, revision och kontroll samt eventuellt återtagande av utbetalade medel. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Louise Thunström (S) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i en kommittémotion som finns i bilaga 2. När det gäller detta förslag hänvisar vi till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande fråga i betänkande 2022/23:KrU5. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (SD)

Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Anna-Lena Hedberg (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar vi till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i betänkandena 2022/23:KrU5, 2022/23:KrU10 och 2023/24:KrU7. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (C)

Catarina Deremar (C) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i parti- och kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande fråga i betänkandena 2022/23:KrU5, 2022/23:KrU10, 2023/24:KrU4 och 2023/24:KrU7. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 12 (MP)

Mats Berglund (MP) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt förslag i kommittémotioner som finns i bilaga 2. När det gäller dessa förslag hänvisar jag till de senaste ställningstaganden som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i betänkandena 2022/23:KrU5, 2023/24:KrU7 och 2023/24:KrU4. Jag vidhåller de synpunkter som förts fram men avstår från att ge uttryck för dem i detta betänkande.

5. Särskilt yttrande (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Magnus Manhammar (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Louise Thunström (S) anför:

Socialdemokraterna vill framhålla folkbildningens och civilsamhällets avgörande betydelse för ett levande, demokratiskt samhälle. Genom studieförbund, folkhögskolor och ideella organisationer skapas mötesplatser som stärker sammanhållningen, tilliten och människors möjlighet att växa, både som individer och som medborgare. I en tid där samhällsklimatet hårdnar och demokratin utmanas behövs dessa aktörer mer än någonsin.

Vi ser positivt på flera av Folkbildningsutredningens förslag. Det är välkommet att utredningen tydligt värnar folkbildningens självständighet, frivillighet och den självförvaltningsmodell som varit avgörande för verksamhetens bredd och förankring. Det är också bra att Folkbildningsrådets oberoende föreslås behållas.

Vi anser att transparens och kontroll är viktiga, men de måste genomföras med respekt för folkbildningens självständighet. Nya krav bör ligga i linje med det utvecklingsarbete som redan pågår inom folkbildningen och får inte riskera att tränga undan verksamheten. Staten har ett ansvar att bära kostnaderna för kontroll och uppföljning – resurserna ska gå till bildning, inte till ökade administrativa bördor.

Samtidigt vill vi tydligt betona att demokrati bör vara ett uttryckligt mål i folkbildningens framtida styrning. Att människor får delta, påverka och utvecklas tillsammans är kärnan i den demokratiska fostran som folkbildningen bidrar till.

Vi är starkt kritiska till den politik som regeringen för. Två av tre planerade nedskärningssteg av anslagen till studieförbunden har genomförts. När den fulla neddragningen är på plats kommer de statliga anslagen till studieförbunden ha minskat med cirka en tredjedel. Redan nu har detta fått allvarliga konsekvenser för verksamheter i hela landet, särskilt i landsbygd och bland grupper som sedan tidigare har sämre tillgång till bildning och gemenskap.

Flera organisationer inom civilsamhället upplever ett ökat tryck till följd av osäkra villkor och minskat statligt stöd. Särskilt gäller det aktörer inom bistånd och konsumenträtt, där vissa redan har fått sitt stöd indraget eller kraftigt reducerat. Det försvagar möjligheten för civilsamhället att fullt ut bidra med den kunskap, närvaro och demokratiska kraft som samhället så starkt behöver.

Dessa nedskärningar sammantaget riskerar att underminera både folkbildningens och civilsamhällets förmåga att bidra till ett öppet, jämlikt och sammanhållet samhälle. Vi socialdemokrater menar att civilsamhället inte är en kostnad, utan en investering i demokrati och tillit. Det handlar om att människor möts, lyssnar till varandra och samarbetar för att göra vårt gemensamma samhälle bättre.

Civilsamhället är även en grundbult i vår samhällsberedskap. I en tid präglad av krig i vår närhet, oro i omvärlden och spridning av desinformation

är det de ideella organisationerna som bär upp en avgörande del av det engagemang, den kunskap och den sammanhållning som ett starkt demokratiskt försvar vilar på.

Vi vill se långsiktiga och trygga villkor för civilsamhällets aktörer. Vi motsätter oss den glidning mot marknadslogik som hotar det ideella engagemanget. För ett Sverige som håller ihop krävs att vi stärker, inte försvagar, det folkbildande och demokratiska arbete som bärs upp av civilsamhället.

6. Särskilt yttrande (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Betänkandet berör stora områden som Vänsterpartiet håller högt; folkbildningen, trossamfundens villkor och mer övergripande civilsamhällsfrågor. Vi har inga motioner på området i år men en väl utvecklad politik och stora förstärkningar i vår skuggbudget. Det svenska civilsamhällets organisationer är viktiga byggstenar i vår demokrati och behöver goda villkor för att verka.

Tyvärr verkar den konsensus som funnits kring behovet av ett starkt civilsamhälle försvunnit. Istället för att ses som en tillgång för samhället känner många som engagerar sig att politiska företrädare behandlar dem med misstänksamhet och till och med ser dem som hot mot demokratin. Företrädare för regeringsunderlaget vill begränsa yttrandefrihet och möjlighet till organisering för personer som arbetar statligt och för dem som har tillfälliga uppehållstillstånd.

Vi ser också en brist på uppräknade ekonomiska stöd samt att lagar och regelverk sätter käppar i hjulet. Vänsterpartiet vill att myndigheter får ökad kunskap om civilsamhällets funktion och vikt och att fler beslut analyseras utifrån vilka effekterna blir för olika typer av organisationer. Ideellt arbete bidrar med stora och viktiga insatser som vi som samhälle inte har råd att mista. Ändå har många organisationer svårt att ens kunna öppna ett bankkonto, hyra en lokal eller samarbeta internt genom att betala för stödtjänster. För personer med funktionsnedsättning utgör regelverk för färdtjänst, ledsagning och försäkringskassans bedömningar hinder för att på olika sätt bli en del av föreningslivet. Det här måste åtgärdas skyndsamt. Ovanpå dessa väldigt handfasta problemen tillkommer frågan om hat och hot mot den som engagerar sig kring politiska frågor. Särskilt svårt är det idag för barn- och ungdomsorganisationernas företrädare, personer som rasifieras och för HBTQI-personer.

När det gäller folkbildningsområdet finns det flera intressanta förslag i den utredning som nu bereds i regeringskansliet. Det är viktigt att självförvaltningsmodellen bevaras och att det även fortsatt finns ett armlängds avstånd mellan folkbildningen och politiken. Det ska fortsatt vara fritt och frivilligt som är ledorden och politiker ska inte styra innehållet i kursutbudet. Däremot finns det anledning att rikta stark kritik mot regeringens stora

neddragningar på området. Folkhögskolorna skulle ha fått behålla den förstärkning som tillkom under pandemin. Behovet av utbildningsplatser är stort när alltför många unga inte klarat av gymnasiet och arbetslösheten är hög. Även om inte folkhögskolorna primärt ska lösa de problemen kan man spela en viktig roll med såväl allmän kurs som särskild kurs och yrkesutbildningar. Vi ser att det också behövs en rejäl höjning av ersättningen per deltagare då den släpar efter och det försvårar rekryteringen av lärare och ger sämre möjligheter till extra hjälp för de med stora stödbehov. Den stora våg av nedskärningar som skett inom studieförbundens verksamhet är mycket olycklig. Det är många musikhus med replokaler som tvingats stänga, många studiecirkel som inte blir av, samarbeten med andra organisationer som ställs in. Det drabbar människor runt om i hela landet som vill lära tillsammans med andra, men effekterna är mest kännbara på mindre orter och i glesbygd där mötesplatserna, kulturutbud och föreningslivet är beroende av studieförbunden.

Trossamfundens villkor förändrades nyligen i och med de nya demokrativillkoren. Vänsterpartiet ser med oro att regelverket kan komma att försvåra idédebatten, och gatt enskilda personers agerande kan komma att få för stor påverkan på hela organisationer. Vi följer frågan noga och hoppas att vår oro är obefogad. Sammanslagningen av MUCF och SST är också en utmaning som vi hoppas inte tar för mycket kraft från det viktiga arbete SST i dag bedriver.

7. Särskilt yttrande (MP)

Mats Berglund (MP) anför:

Folkbildningen och civilsamhället är viktiga beståndsdelar i det kulturella ekosystemet och avgörande för ett demokratiskt och levande samhälle som håller ihop. Tidöpartiernas strama budget för kulturen, folkbildningen och civilsamhället har slagit hårt och fått stora negativa konsekvenser. Flera föreningar, studieförbund, folkhögskolor och civilsamhälleorganisationer larmar om stora nedskärningar i personal, organisation och verksamhet. Vissa organisationers hela överlevnad är hotad. Detta påverkar hela landets kulturella ekosystem, på både kort och lång sikt, och kräver kraftfulla åtgärder som inte kan vänta.

Studieförbunden är och har varit det lokala smörjmedlet för ideell kultur. Effekterna av regeringens neddragningar på stödet till studieförbunden har varit stora, men de faktiska konsekvenserna behöver kartläggas så att åtgärder skyndsamt kan vidtas.

Folkbildningen, genom studieförbund och folkhögskolor, har stor betydelse för bildning, kultur och demokrati. Den ideella och den professionella folkbildningen når en miljon människor i Sverige varje år och finns i alla kommuner. På vissa orter är studieförbundens lokaler den enda samlingsplats som finns. Folkbildningen är en grundpelare i den demokratiska kulturpolitiken, där människors fria och frivilliga organisering och bildning

ges utrymme. Genom studieförbunden får den ideella sektorn tillgång till lokaler, erfarenhet, kunskap och stöd. Det svenska musikundret hade inte kunnat uppstå utan de över 260 musikhus, 4 000 replokaler och fem miljoner studietimmar som varje år ägnas åt populärmusik inom ramen för studieförbunden. Nu larmas det om att dessa lokaler läggs ner, i synnerhet är glesbygdens orter drabbade.

Regeringens nedskärningar av anslagen till studieförbunden är ett hårt slag mot kulturlivet, bildningen, integrationen och i förlängningen även mot demokratin. Med Tidöpartiernas politik blir Sverige ett fattigare land. När musikhus och mötesplatser försvinner drabbas inte bara studieförbunden utan hela kultur- och föreningslivet på orten. Effekterna är redan stora, men de långsiktiga konsekvenserna behöver undersökas ytterligare. Regeringen bör därför omgående utreda och analysera konsekvenserna av nedskärningarna för folkbildningen.

Föreningslivet är en bärande samhällskraft. Inom föreningslivet möts människor från olika bakgrunder, vilket bygger samhörighet och stärker både demokratin och försvarsviljan. Miljöpartiet vill göra det enklare för ideella organisationer att bidra, så att fler människor kan engagera sig för det gemensamma. Stöd och villkor för det demokratiska föreningslivet måste vara långsiktiga och tydliga.

Miljöpartiet vill påminna om att vi vill genomföra ett civilsamhälleslyft med breda permanenta satsningar. Syftet är att ge föreningslivet bättre förutsättningar att bedriva långsiktig verksamhet, stötta dess infrastruktur och möjliggöra insatser för integration, hälsa och barns och ungas fritid. Byråkratin behöver förenklas, och stöden göras mer långsiktiga. Projektstöd bör ersättas med fleråriga verksamhetsbidrag. En omläggning av stödsystemen måste dock ske utan att tumma på kontroll och uppföljning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:127 av Tomas Eneroth (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:152 av Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studieförbundens roll som musikaliska nav bör säkras och stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:207 av Josef Fransson (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta en policy om att ideella eller ekonomiska föreningar som helt eller delvis sysslar med politisk opinionsbildning inte kan uppbära statsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:377 av Roland Utbult och Torsten Elofsson (båda KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ökad bakgrundskontroll i samband med att nya föreningar blir bidragsgodkända, för att motverka välfärdsbrottslighet, och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:421 av Markus Wiechel (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra stöd till föreningar, religiösa samfund eller organisationer som sanktionerar våld och förtryck i hederns namn och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:438 av Serkan Köse (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka folkbildningen i Sverige genom att främja dess oberoende och utveckla dess roll i ett demokratiskt samhälle och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:482 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokratiutvecklingspengar till föreningsrörelsen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:962 av Nima Gholam Ali Pour (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda att förbjuda allmän finansiering av etniska föreningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1210 av Mikael Larsson och Anders Karlsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka folkbildningens roll i samhällsbygget och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1337 av Runar Filper m.fl. (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att rädda folkparkerna genom ett statligt bidrag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1343 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att värna folkhögskolornas särart i förhållande till det ordinarie utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för möjlighet till likvärdiga betyg för de som studerar på allmän kurs på folkhögskola, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att bekämpa att statsbidrag går till extremism och politisk propaganda på folkhögskolor och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1415 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en återkommande utvärdering av demokrativillkoren vid statsbidrag till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda konsekvenserna av utbetalade statsbidrag till organisationer som inte längre uppfyller demokrativillkor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att motverka att organisationer kan erhålla stöd genom kommuner och regioner om de har nekats statsbidrag med hänvisning till extremism, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda konsekvenserna av utbetalat offentligfinansierat stöd till organisationer inom Muslimska brödraskapets nätverk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att statsbidrag inte ska utgå till organisationer i civilsamhället med band till icke-demokratiska regimer i utländska stater och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att motverka inkonsekvent utbetalning av statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att offentligfinansierat stöd inte ska utgå till organisationer som underlättar illegala invandrares vistelse i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att statligt stöd inte ska kunna utgå till organisationer med en agenda som kretsar kring vitt privilegium, vit skörhet och motsvarande idéer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att förhindra att offentligfinansierat stöd till organisationer utnyttjas av organiserad brottslighet, klankriminella och liknande aktörer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör inrätta en central databas över statsbidrag till civilsamhället samt över motsvarande bidrag på kommunal och regional nivå och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda ett nationellt företrädarregister och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda åtgärder som ökar insynen i civilsamhällesorganisationer i förhållande till svenska myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur personer som bär ansvar för att ha överträtt demokrativillkor kan begränsas från att verka inom offentligfinansierade organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1416 av Alexander Christiansson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att stödet till trossamfunden inte ska ses som en förutsättning för upprätthållande av religionsfriheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att det statliga stödet enbart ska ses som ett komplement till samfundens finansiering genom medlemsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1420 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att stärka civilsamhällets oberoende och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1430 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa statliga bidrag till den eritreanska ortodoxa kyrkan och eventuella andra organisationer som står nära Eritreas regim, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1585 av Karin Sundin m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera och presentera vad den minskade statliga finansieringen till studieförbunden får för konsekvenser för deras förmåga att bedriva verksamhet i alla landets kommuner och på den svenska landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1656 av Karin Sundin (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga konsekvenser av de minskade anslagen så att inte utbildningsmöjligheterna för personer med funktionsnedsättning försvinner till följd av minskade statliga anslag till folkhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1709 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om de ekonomiska förutsättningarna för folkhögskolor och studieförbund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förutsättningar för deltagande i folkhögskolekurser och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om styrning av folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1774 av Mats Berglund m.fl. (MP):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över vilka effekter neddragningarna till studieförbunden fått för den ideella kulturen och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildningens roll för den demokratiska infrastrukturen och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna folkbildningen och genomföra förslagen i Folkbildningsutredningen och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen omgående bör utreda och analysera konsekvenserna av nedskärningarna för folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om civilsamhället som bärande samhällskraft som stärker både demokratin och försvarsviljan och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det långsiktiga stödet till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till fler fleråriga verksamhetsbidrag till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1901 av Anders Ådahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället genom ökade satsningar på folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1946 av Margareta Cederfelt (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att minska hat mot hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2213 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett officiellt och obligatoriskt nationellt föreningsregister och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2343 av Isak From m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkbildningens betydelse i små kommuner och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av en stark och lokalt lokaliserad folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2443 av Lars Isacsson m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka villkoren för folkbildning och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2450 av Lena Hallengren (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna ideella föreningars oberoende och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2491 av Linus Sköld m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att höja ambitionerna med folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en bildad befolkning för ökad motståndskraft och nationell säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa folkbildningens frihet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2514 av Mathias Tegnér m.fl. (S):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det civila samhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2617 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället och dess samverkan med offentliga verksamheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2643 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhällets långsiktiga förutsättningar i arbetet för att motverka rasism och för att upprätthålla kultur och språk inom olika etniska grupper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2728 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förenkla regelverket för redovisning för mindre föreningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2749 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förenkla regelverk för redovisning för mindre föreningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2955 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om folkhögskolors och studieförbunds förutsättningar att främja livslångt lärande och kompetensutveckling i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2958 av Catarina Deremar m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja resiliens vid motgångar och kriser och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja konkret tillgång till den fria bildningen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrativillkoret i statens stöd till trossamfund och civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2978 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riktlinjer som särskilt betonar betydelsen av hembygdsgårdar och lokala museer för folkbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2992 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för att samla den svenska diasporan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en strategi för hemvändande svenskar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3057 av Elin Söderberg m.fl. (MP):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka civilsamhället och dess samverkan med offentliga verksamheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3110 av Lawen Redar m.fl. (S):

51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sammanslagningen av Myndigheten för stöd till trossamfund och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om demokrativillkor och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram riktlinjer för att värna civilsamhällets särart och tillkännager detta för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som motverkar fusk och felaktigt utnyttjande av bidrag inom civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det särskilda utbildningsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3161 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka folkhögskolornas långsiktiga förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3164 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad kontroll med syftet att förhindra att offentliga medel går till antidemokratiska organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3174 av Bo Broman (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett centralt register över styrelser och företrädare för föreningar och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet

Motion	Motionärer	Yrkanden
12. Motioner som bereds förenklat		
2024/25:152	Mirja Räihä och Per-Arne Håkansson (båda S)	7
2024/25:438	Serkan Köse (S)	
2024/25:482	Mikael Larsson (C)	
2024/25:1210	Mikael Larsson och Anders Karlsson (båda C)	
2024/25:1337	Runar Filper m.fl. (SD)	6
2024/25:1343	Jonas Andersson m.fl. (SD)	1 och 2
2024/25:1415	Jonas Andersson m.fl. (SD)	2–7, 10 och 14
2024/25:1416	Alexander Christiansson m.fl. (SD)	1 och 3
2024/25:1420	Jonas Andersson m.fl. (SD)	1
2024/25:1585	Karin Sundin m.fl. (S)	
2024/25:1656	Karin Sundin (S)	
2024/25:1709	Johanna Haraldsson m.fl. (S)	1 och 2
2024/25:1774	Mats Berglund m.fl. (MP)	24, 48 och 50–53
2024/25:2343	Isak From m.fl. (S)	2 och 3
2024/25:2443	Lars Isacsson m.fl. (S)	2
2024/25:2450	Lena Hallengren (S)	
2024/25:2491	Linus Sköld m.fl. (S)	1–3
2024/25:2514	Mathias Tegnér m.fl. (S)	15
2024/25:2617	Elin Söderberg m.fl. (MP)	18
2024/25:2728	Sten Bergheden (M)	
2024/25:2749	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2024/25:2955	Muharrem Demirok m.fl. (C)	7
2024/25:2958	Catarina Deremar m.fl. (C)	12, 13 och 15
2024/25:2978	Markus Wiechel m.fl. (SD)	11
2024/25:2992	Markus Wiechel m.fl. (SD)	1 och 2
2024/25:3057	Elin Söderberg m.fl. (MP)	25
2024/25:3110	Lawen Redar m.fl. (S)	63
2024/25:3161	Muharrem Demirok m.fl. (C)	38